

THEATER

Toneelgroep Amsterdam De Entertainer

Mocht het gesubsidieerde theater verdwijnen, dan kan Gijs Scholten van Aschat altijd nog terecht bij een nachtclub van het groezelige soort. Met zijn flinterdunne snorretje, zijn grote zonnebril en zijn foute pak hangt hij nonchalant bij de microfoon en werpt achteloos de ene grap na de andere de zaal in. Of hij tapdanst. Of zingt een liedje. In zijn handen is het publiek als was. Hoe slecht de grappen ook, hoe matig het tapdansje: meer willen we zien, meer.

Met Van Aschat heeft regisseur Eric de Vroedt de gedroomde hoofdrolspeler voor zijn voorstelling 'De Entertainer', waarin de onsuccesvolle nachtclubartiest Archie Rice steeds verder wegzakt in de blubber van foute grappen die niemand meer wil horen.

Terwijl zijn publiek niet meer wil komen, heeft hij thuis te kampen met een familie die desintegreert onder het besef dat het niet meer beter wordt dan dit leven vol schulden, drank en middelmatigheid. Het prachtige decor (Maze de Boer) toont op het voortoneel Archies nachtclub met glittergordijn en

knipperlampjes. Daarachter loopt een donkere tunnel de verte in. Met in die verte in het klein – alsof we door een omgekeerde verrekijker kijken – de truttige huiskamer van de familie Rice. Het decor legt, net als de slim gelaagde regie van De Vroedt, het verband tussen het toneel en het dagelijkse leven. Archie speelt niet alleen op het toneel de grapjas, maar ook thuis, om maar geen moeilijke gesprekken aan te hoeven gaan. Net zoals, andersom, het theaterpubliek gemakkelijk vermaak wil om even de ellende thuis te vergeten. Maar het dagelijks leven vindt ook weer uitvergroot zijn weg op het toneel. De grappen over Archies vrouw worden allengs cynischer en de politieke grappen naargeestiger.

Daarmee gaat 'De Entertainer' ook over politiek populisme, commercialisering en het huidige theaterlandschap. Het probleem is niet dat Archie het publiek wil geven waar het behoefte aan heeft, maar dat hij dat zo onoprecht doet. Archie haat zijn publiek. Zijn gebeitelde glimlach is een façade. Daarom blijven zijn zalen leeg.

Meesterlijk weet regisseur De Vroedt vorm en inhoud te laten samenvallen door die geëngageerde inhoud te verpakken in een onweerstaanbaar kleurige verpakking met een strik die Scholten van Aschat heet. Wat zij ons ook voorzetten, we vreten het allemaal als zoete koek: de foute grap, het tapdansje en de onverwachtse goocheltruc. Ook al weten we dat achter dat vermaak de grote leegte gaapt die ons eigen leven en dat van Archie is.

ROBBERT VAN HEUVEN

Op tournee tot en met 20 juni.

Informatie: www.tga.nl

Janni Goslinga en Gijs Scholten van Aschat, en achter het vermaak de grote leegte. FOTO JAN VERSWEYVELD